

Valsts meža dienests

13. janvāra iela 15, Rīga, LV-1932, tālr. 67226600, fakss 67211176, e-pasts pasts@vmd.gov.lv, www.vmd.gov.lv

RĪKOJUMS

Rīgā

29.11.2018

Nr.196

Par vilku un lūšu monitoringu

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas 20.06.2018. kārtības Nr.18 “Medijamo dzīvnieku populāciju stāvokļa novērtēšanas un pieļaujamā nomedīšanas apjoma noteikšanas metodika” 13.punktu, nodrošinot pelēkā vilka (*Canis lupus*) un Eirāzijas lūša (*Lynx lynx*) sugu aizsardzības plānos minēto par sugu neinvazīvo pētīšanas metožu plašāku ieviešanu lielo plēsēju monitoringā, un iegūto ziņu izmantošanu medijamo dzīvnieku populācijas novērtēšanā:

1. Vecākajiem mežziņiem, mežziņiem, atbilstoši pielikumā Nr.1. aprakstītajai metodikai, uzdodu:

1.1. līdz 2019.gada 31. martam regulāri apsekojot medību platības fiksēt un reģistrēt adresē: `\\10.1.30.254\apmaina_vm\vilki`, `\\10.1.30.254\apmaina_vm\lusi` ziņas par medību platībās novērotiem vilku un lūšu pēdu nospiedumiem ar precīzu to atrašanās vietu un datumu;

1.2. informāciju par medību platībās novērotajām vilku un lūšu klātbūtnes pazīmēm (novēroti tieši, pēdas vai ekskrementi) reģistrēt VMD ĢIS sistēmā.

2. Virsmežziņiem nodrošināt:

2.1. virsmežniecību inženieru medību jautājumos, vecāko inspektoru medību jautājumos, vecāko mežziņu, mežziņu, vecāko referentu informēšanu par šo rīkojumu;

2.2. šī rīkojuma 1. punkta izpildi;

2.3. medību tiesību lietotāju informēšanu par iespēju piedalīties lielo plēsēju monitoringā atbilstoši pielikumā Nr.2 aprakstītajai metodikai:

2.3.1. fiksējot medību platībās novērotos vilku un lūšu pēdu nospiedumus ar precīzu to atrašanās vietu un datumu;

2.3.2. informējot Valsts meža dienestu par konkrētām medību platībās novērotām vilku un lūšu klātbūtnes pazīmēm (novēroti tieši, pēdas vai ekskrementi) – datums, vieta, indivīdu skaits;

2.3.3. nosūtot iepriekš minēto informāciju par vilkiem uz e pastu vilki@vmd.gov.lv, par lūšiem lusi@vmd.gov.lv.

3. Medību daļas vadītājam nodrošināt:

3.1. rīkojuma ieviešanu VMD mājaslapā (<http://www.vmd.gov.lv/valsts-meza-dienests/statiskas-lapas/medibas/es-sfera-esoso-sugu-monitorings?nid=1697#jump>);

3.2. sadarbībā ar Meža resursu reģistra izstrādes un uzturēšanas daļas vadītāju pārskata par vilku, lūšu izplatību medību platībās sagatavošanu;

3.3. informācijas par medību platībās novēroto vilku un lūšu klātbūtni pārsūtīšanu vecākajiem mežziņiem pēc piekritis;

3.4. priekšlikumu par sugu neinvazīvo pētīšanas metožu ieviešanu medijamo dzīvnieku populācijas stāvokļa novērtēšanā iesniegšanu līdz 01.05.2019. Meža resursu pārvaldības

departamenta direktorei.

4. Rīkojuma izpildi kontrolēt Meža resursu pārvaldības departamenta direktorei.

Pielikumi:

1. Nr.1 - Metodika uz 14 lpp.
2. Nr.2-Novēroto vilku un lūšu pēdu nospiedumu fiksēšana ar precīzu to atrašanās vietu un datumu uz 4 lpp.
3. Nr.3 - Informatīvs materiāls par vilku un lūšu pēdu nospiedumiem uz 2 lpp.

Ģenerāldirektors

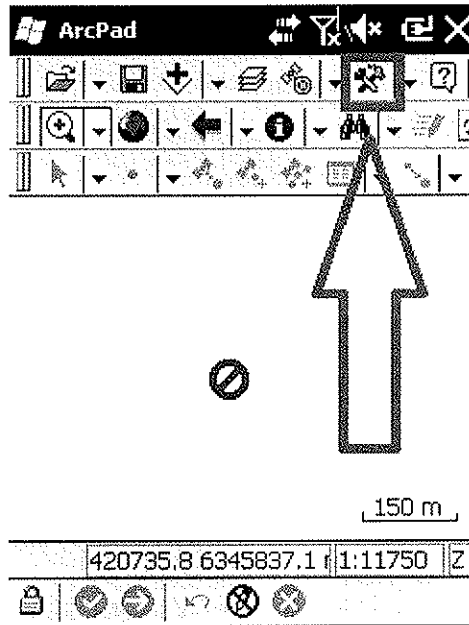
A.Krēsliņš

Lūsis 67212776
valters.lusis@vmd.gov.lv

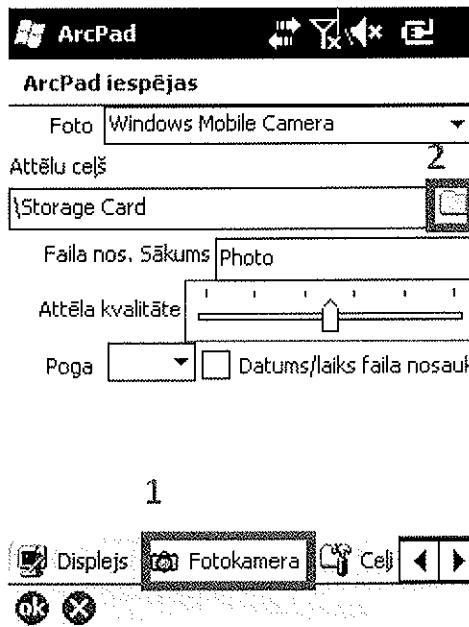
Rīkojumu nosūtīt: vm@vmd.gov.lv; daba@daba.gov.lv; lvm@lvm.lv; info@lms.org.lv; latma@latma.lv; info@mezaipasnieki.lv
solvita.murniece@vmd.gov.lv; medibas@vmd.gov.lv; gundars.starks@vmd.gov.lv
ievietot <https://moodle.vmd.gov.lv>

Ashtech Mobile Mapper 100

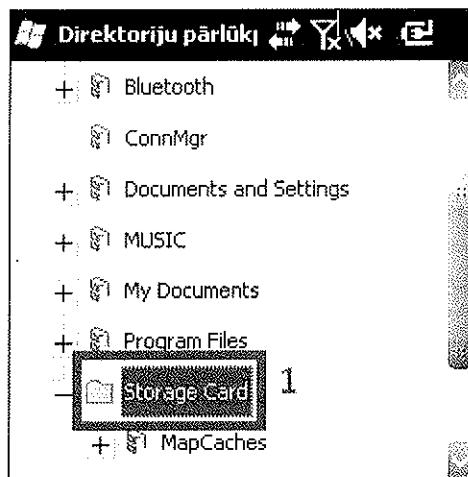
Lai iegūtu attēlus ar to uzņemšanas lokāciju, izmantojot Ashtech Mobile Mapper 100 uztvērēju, nepieciešams atvērt ArcPad aplikāciju. Sākotnēji nepieciešams spiest pogu "Rīki", lai mainītu vietu, kur tiek glabāti uzņemtie fotoattēli.

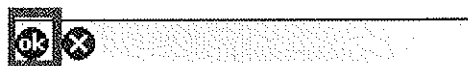
Atvērsies "ArcPad iespējas" logs, kur apakšā esošajā izvēlnu laukā jāizvēlas "Fotokamera" (1). Pēc tam jāatver mape, kas atrodas blakus laukam ar nosaukumu "Attēlu ceļš" (2).

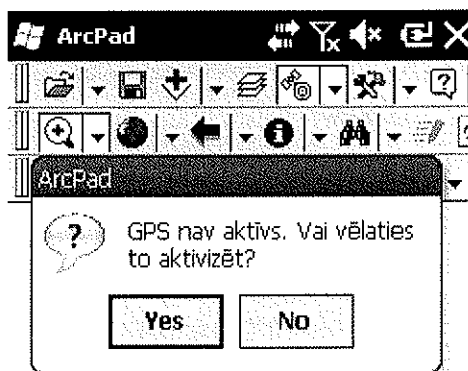
Atvērsies "Direktoriju pārlūkošanas" logs, kurā ir jāatrod mape ar nosaukumu "Storage Card". Uz mapes ir jāuzspiež ar ekrāna pildspalvu (1), pēc tam jāspiež poga "OK" (2). Pēc noklusējuma attēli, kuri tiks uzņemti ar ArcPad palīdzību, turpmāk tiks glabāti iekārtas atmiņas kartē.

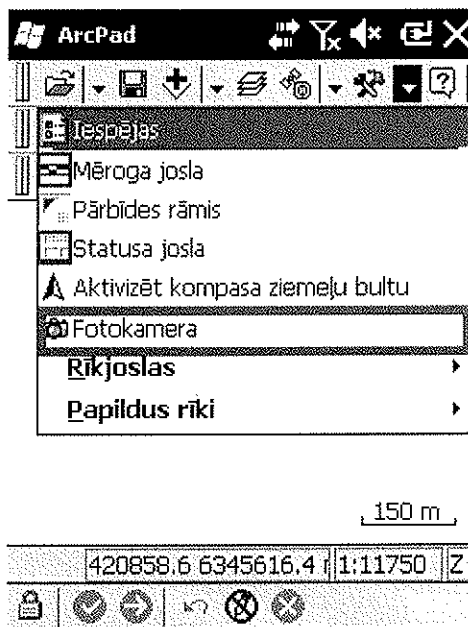
2

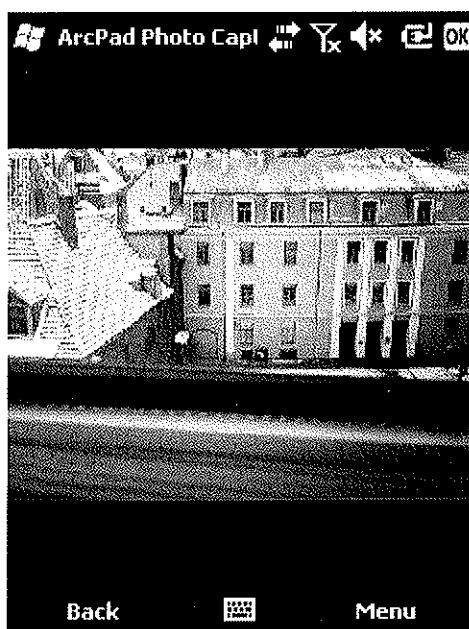
Pēc attēlu saglabāšanas vietas norādes nepieciešams aktivizēt iekārtas GNSS uztvērēju.

Pēc GNSS uztvērēja aktivizēšanas nepieciešams ieslēgt ArcPad aplikācijā esošo fotokameras rīku.

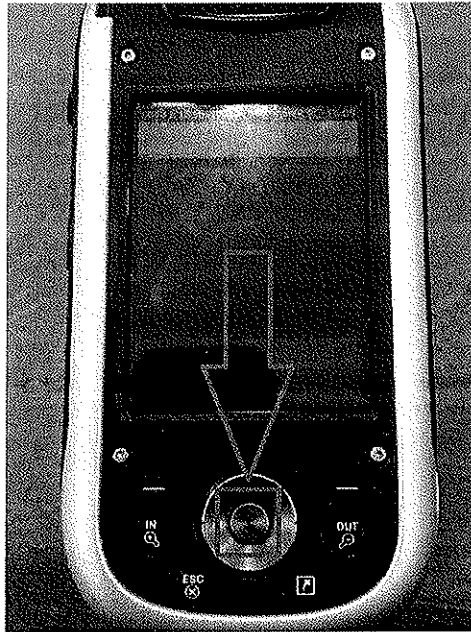
Atvērsies fotokameras funkcija.

Pievienojiet vilka vai lūša pēdas nospiedumam objektu, kurš ļautu identificēt pēdas nospieduma izmēru.

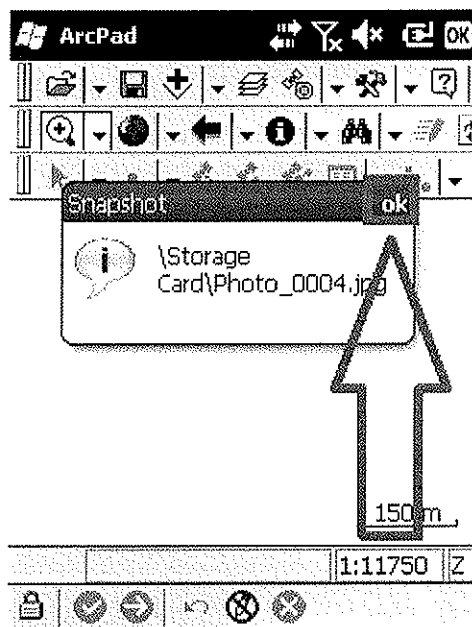
Lai uzņemtu vēlamo fotoattēlu, jāspiež vidējā poga, kas atrodas zem iekārtas displeja.

Ja uzņemtais fotoattēls apmierina, jāspiež "Ok" poga, kas atrodas augšējā labajā stūrī. Fotoattēls automātiski tiks saglabāts iepriekš norādītajā mapē.

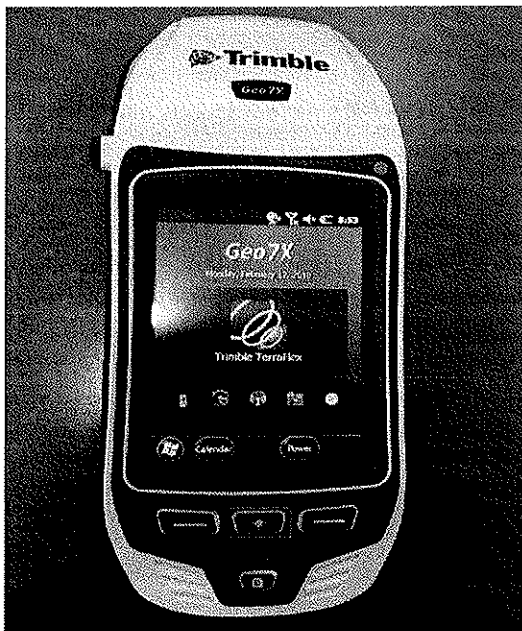

ArcPad aplikācijā parādīsies paziņojums par fotoattēla saglabāšanas vietu un tā nosaukumu, jāspiež poga "Ok".

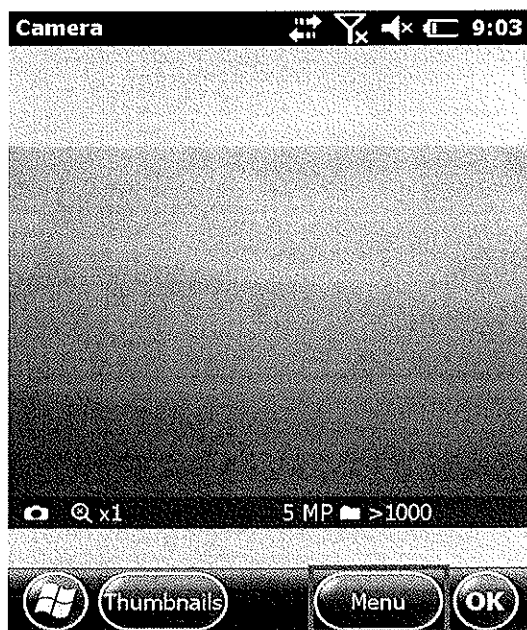

Trimble Geo 7x

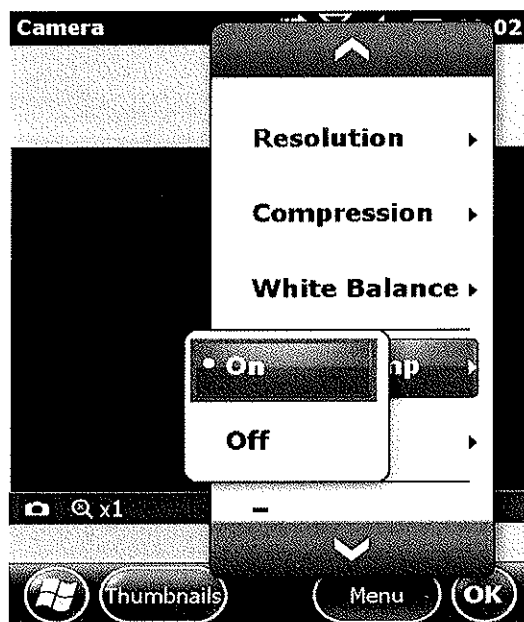
Lai atvērtu Trimble Geo 7x iekārtā esošo foto kameru, ir nepieciešams nospiegt vidējo pogu, kura atrodas zem iekārtas displeja.

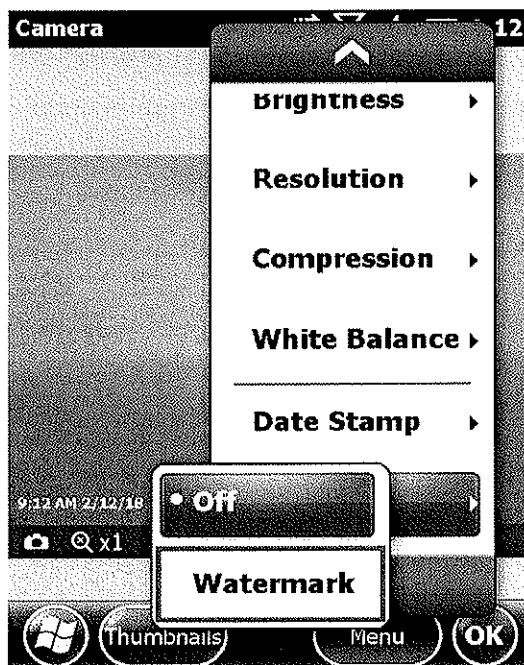
Atvērsies kameras funkcija, papildus tam tiks aktivizēts iekārtā esošais GNSS uztvērējs. Kad GNSS uztvērēja statusa indikators sāks mirgot zaļā krāsā, uztvērējs būs noteicis savu pašreizējo atrašanās vietu. Pirms fotoattēlu uzņemšanas ir nepieciešams aktivizēt datuma un lokācijas pievienošanas funkcijas, kā arī norādīt korektu fotoattēlu saglabāšanas vietu. Nepieciešams spiest pogu "Menu".

Datuma pievienošanai kameras funkciju izvēlnē ir nepieciešams nospiegt "Date stamp" pogu, atvērsies jauna sadaļa, kurā jāspiež poga "On". Lai fotoattēla uzņemšanas datums būtu pareizs, ir nepieciešams pārliecināties, ka iekārtā uzstādītais datums ir precīzs. Datums tiks vizuāli parādīts fotoattēla kreisajā apakšējā stūrī.

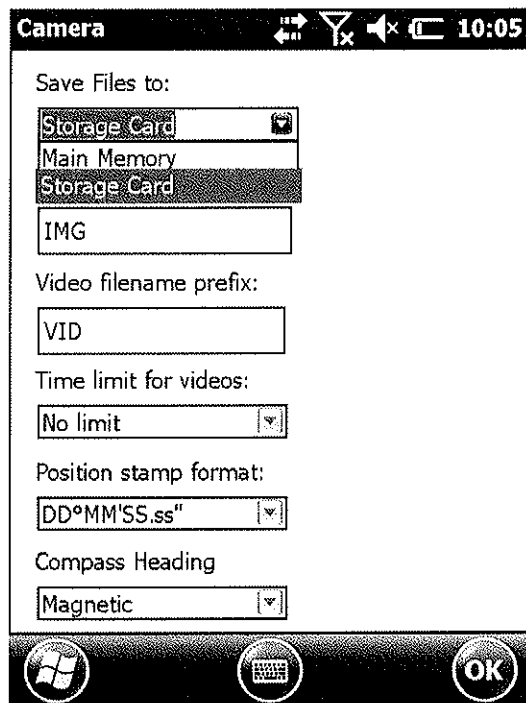
Lokācijas pievienošanai nepieciešams kameras funkciju izvēlnes logā spiegt pogu "Location", atvērsies jauna sadaļa, tajā jāspiež poga "Watermark". Kad iekārtas GNSS uztvērējs kļūs aktīvs, kameras logā labajā apakšējā stūrī parādīsies iekārtas pašreizējās koordinātas.

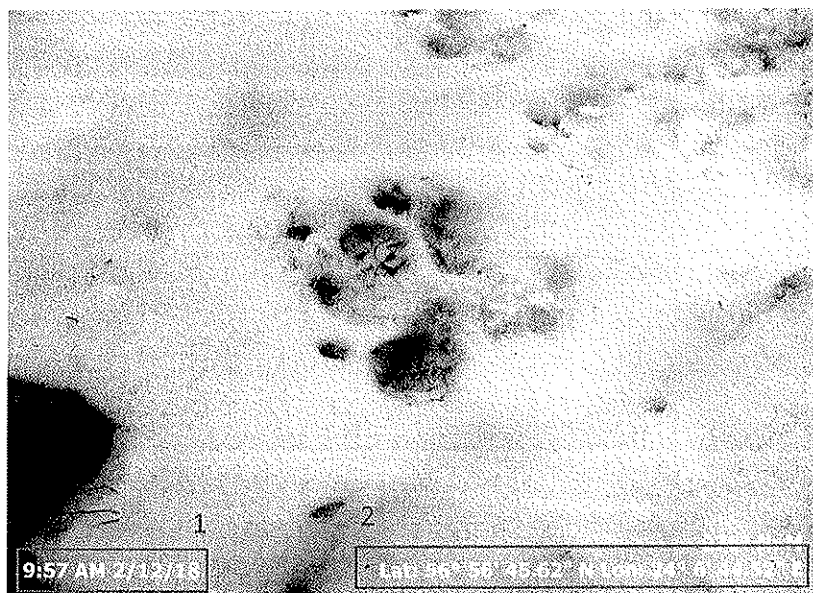
Pievienojiet vilka vai lūša pēdas nospiedumam objektu, kurš ļautu identificēt pēdas nospieduma izmēru.

Uzņemtos fotoattēlus būtu nepieciešams saglabāt iekārtas atmiņas kartē. Lai to izdarītu, ir jāatver kameras opciju logs. Kameras logā jāspiež Menu<Options. Atvēršies kameras opciju saraksts, kur laukā "Save Files to", jāizvēlas "Storage Card". Attēli tiks saglabāti atmiņas kartē.

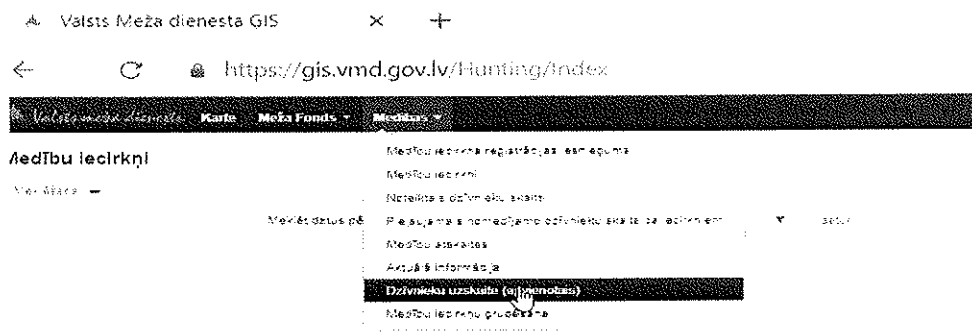

Uzņemtajā attēlā ir redzams, ka pēc datuma un lokācijas pievienošanas funkcijas aktivizēšanas attēla kreisajā apakšējā stūrī parādās datums (1), bet labajā apakšējā stūrī aktīvā GNSS atrašanās vietas koordinātas (2).

Informācijas par medību platībās novērotajām vilku un lūšu klātbūtnes pazīmēm (novēroti tieši, pēdas vai ekskrementi) registrēšana VMD ĢIS sistēmā.

1. <https://gis.vmd.gov.lv/Hunting/Index>
2. Medības → Dzīvnieku uzskaitē (apvienotais)

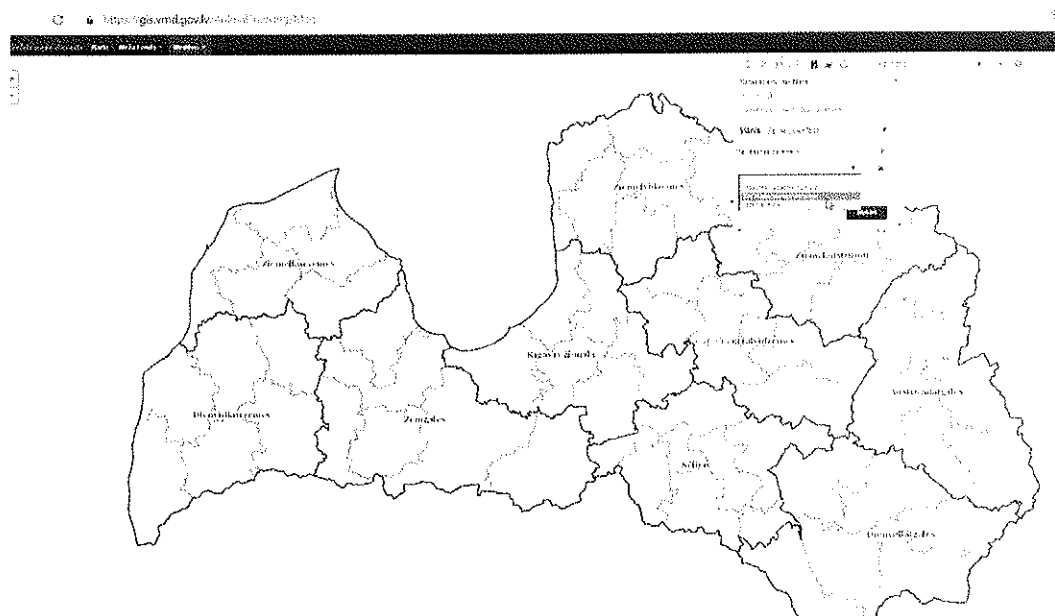

3. Jauns

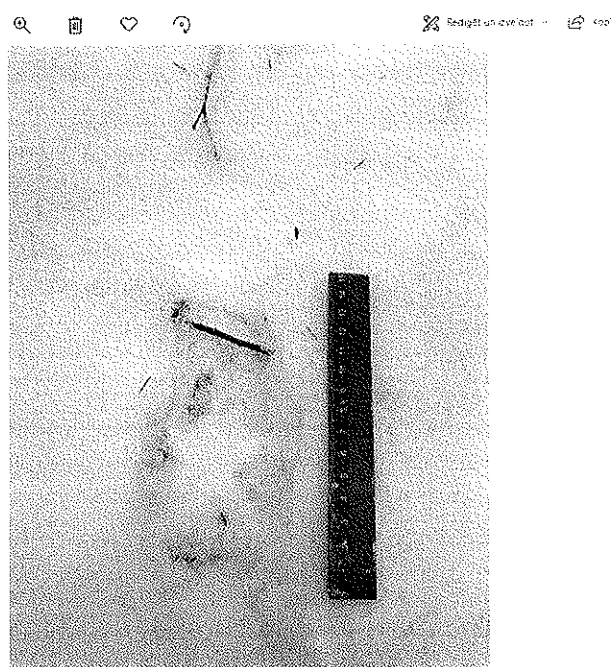
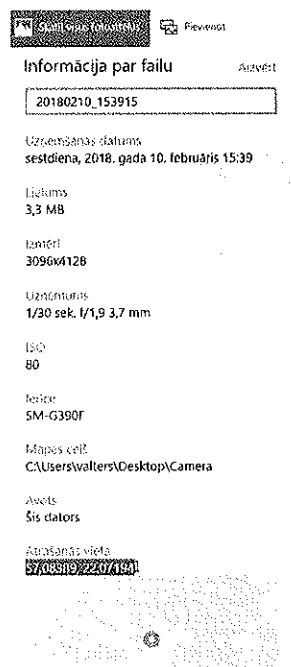

4. Kartes slānī jāatrod punkts, kurā reģistrējama pazīme:

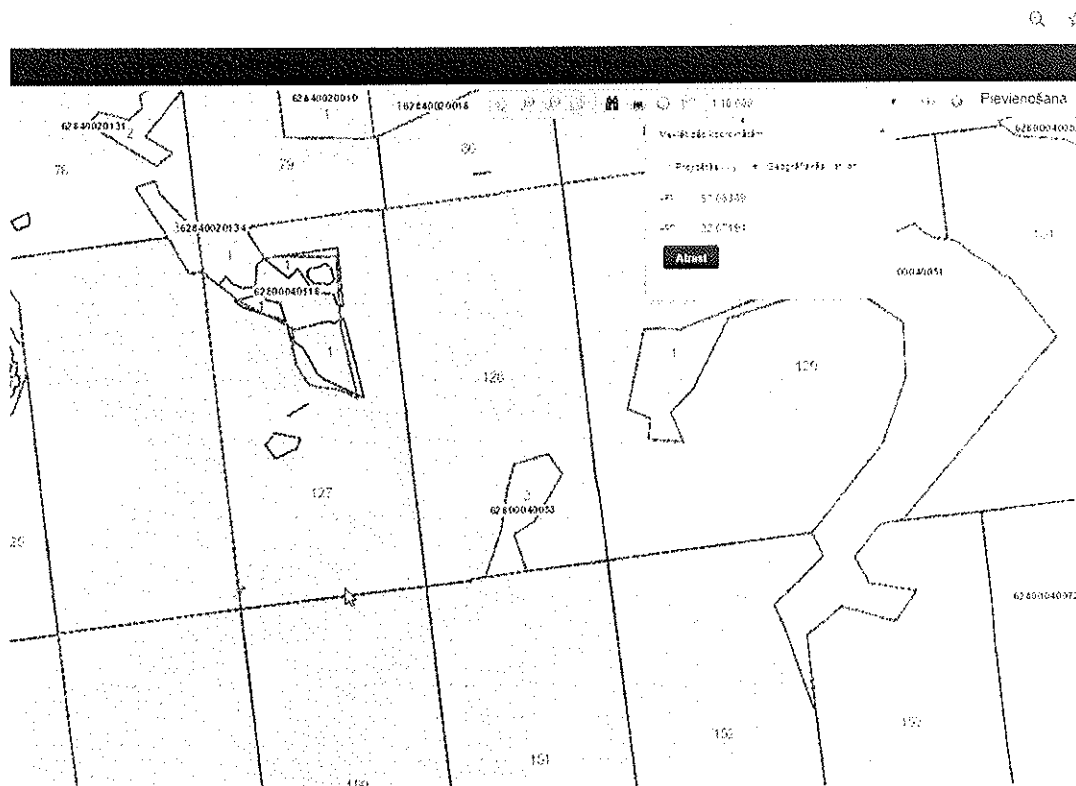
4.1. zināms zemes vienības kadastra apzīmējuma Nr.

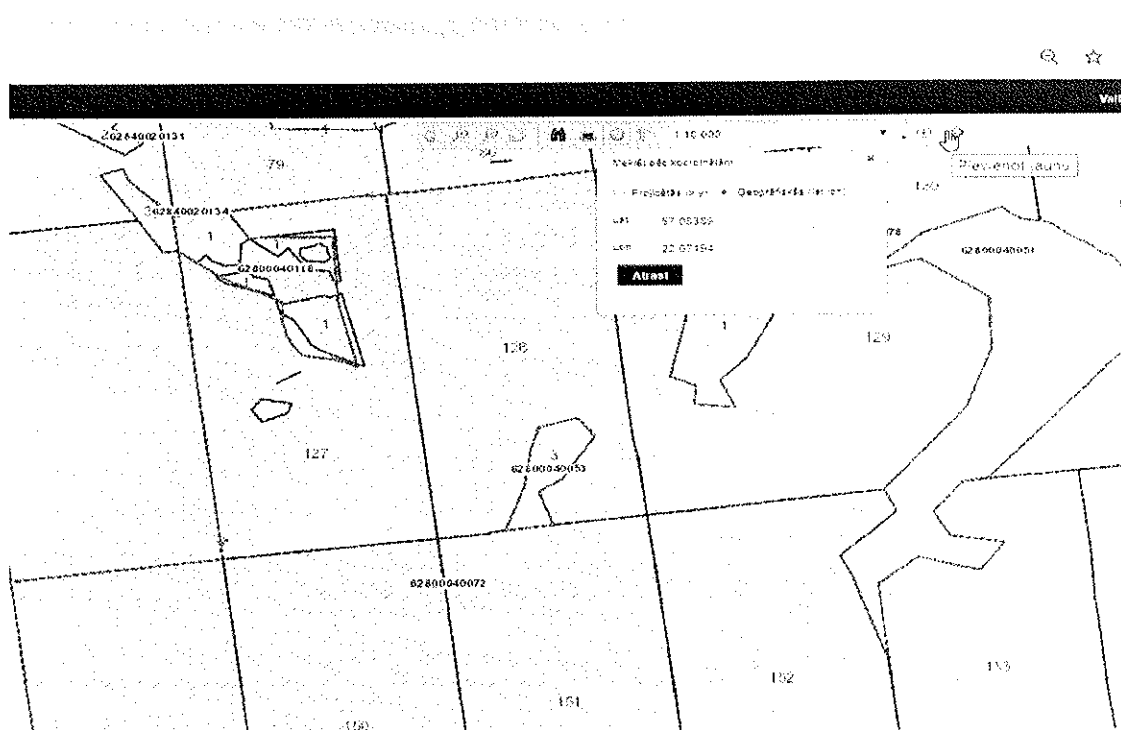
4.2. zināmas koordinātes

1.pielikums

5. Atrasts punkts, kurā jāreģistrē pazīme → Pievienot jaunu → Nospiež kursoru uz punkta

6. Punktā izvēlas "Uzskaitīts", aizpilda formu atbilstoši rīcībā esošajai informācijai un saglabā → Informācija reģistrēta.

Suga – izvēlas no kataloga - vilks vai lūsis.

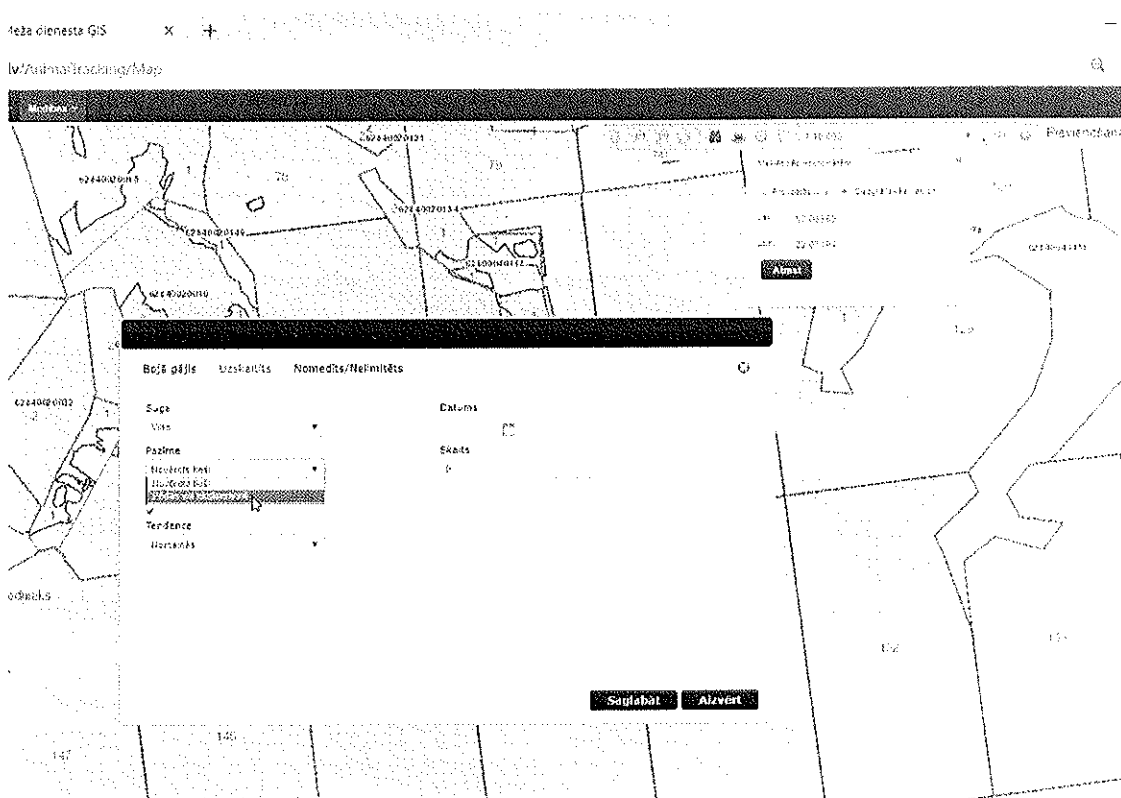
Pazīme - izvēlas no kataloga.

Atzīme "Vairojas" aizpildāma, ja novērotas vairošanās pazīmes (riests, bars ar pašreizējā gada mazuļiem).

"Tendences"- pie noklusējuma ir automātiska atzīme "Nemainās", ja izmaina uz "Palielinās" vai "Samazinās" rīcībai jābūt pamatojumam (salīdzināmai informācijai par vismaz iepriekšējo medību sezonu).

Datums - konkrētais datums.

Skaitis.

Regulāra medību platību apsekošana - nodrošināta visas uzraudzībā esošās medību platības apsekošana ne retāk kā 2 reizes mēnesī pie labvēlīgiem pēdu nospiedumu fiksēšanas apstākļiem.

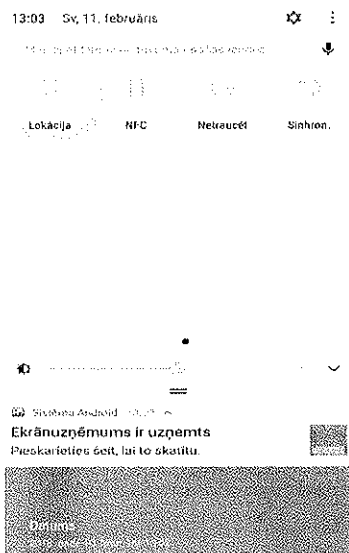
Atskaites punkts - apgaitā ietilpstošie kvadrātu tīkla TKS-93 kvadranti – sugas izplatības kartes ģenerēšana.

Novēroto vilku un lūšu pēdu nospiedumu fiksēšana ar precīzu to atrašanās vietu un datumu.

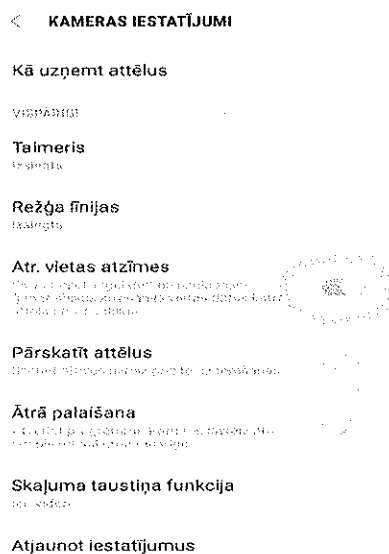
Izmantojamas foto fiksēšanas ierīces ar atrašanās vietas fiksācijas funkciju.

1. Ierīces iestatījumos jābūt aktivizētai lokācijas (GPS) funkcijai.

Precīzākai atrašanās vietas fiksēšanai ierīcē vēlams aktivizēt mobilo datu pieeju.

2. Ierīces kameras iestatījumos jābūt aktivizētai atrašanās vietas atzīmes funkcijai.

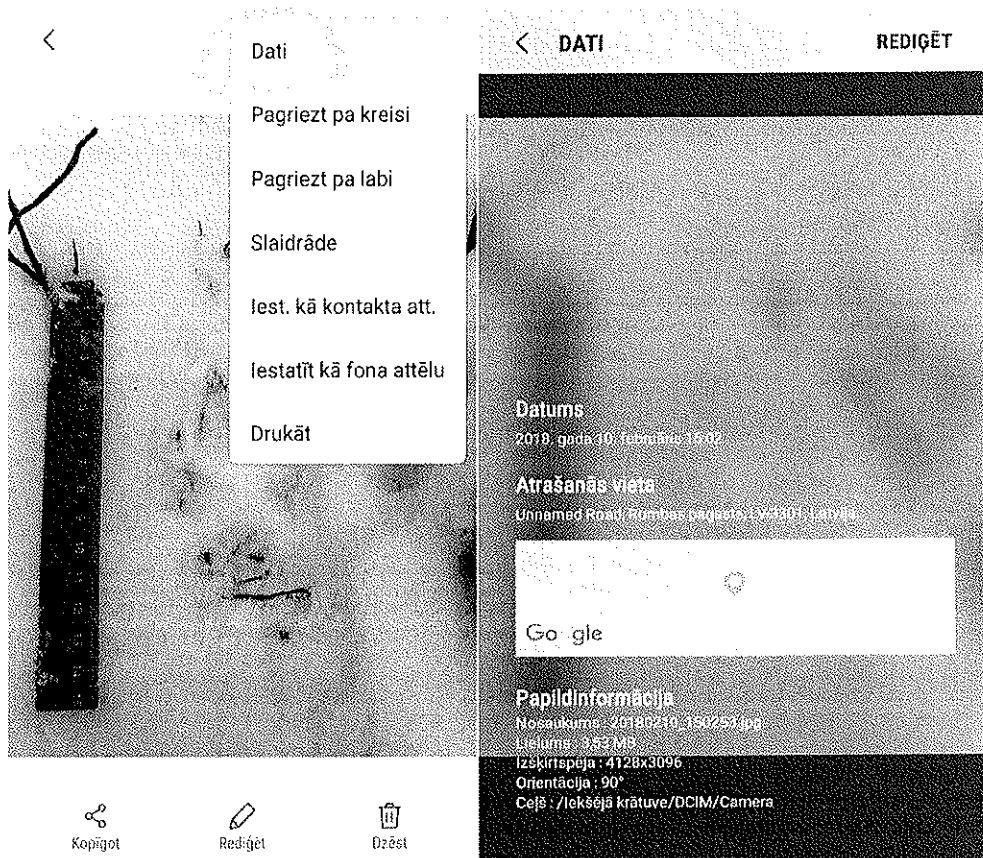

3. Pievienojiet vilka vai lūša pēdas nospiedumam objektu, kurš ļautu identificēt pēdas nospieduma izmēru.

Pirms foto attēla uzņemšanas ierīce jāaktivizē un nedaudz "jānogaida" - pretējā gadījumā atrašanās vieta var nenofiksēties vai nofiksēties ar būtisku novirzi.

4. Pēc fotoattēla fiksēšanas pārbaudiet, vai tam ir pievienota informācija par atrašanās vietu.
Ja atrašanās vieta nav fiksēta, fotoattēlu uzņem atkārtoti.

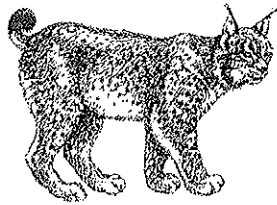
5. Fotoattēli ar **nemainītiem failu nosaukumiem** nosūtāmi:
- 5.1. fiksētie vilku pēdu nospiedumi- vilki@vmd.gov.lv;
 - 5.2. fiksētie lūšu pēdu nospiedumi- lusi@vmd.gov.lv.
6. Papildus, nosūtot fotoattēlu, vēlams norādīt arī pēc pēdu nospiedumiem noteiktais indivīdu skaitu.
7. Ja vilka vai lūša klātbūtnes pazīmes (novēroti tieši, pēdas vai ekskrementi) nav bijis iespējams fiksēt fotoattēlā vai arī fotoattēlam nav piesaistīts datums un/vai koordinātes, tad informāciju par klātbūtnes pazīmēm var nosūtīt uz 5. punktā minētajām adresēm vai informēt virsmežniecības atbildīgās amatpersonas (vecāko mežzinīni vai mežzinīni), kuru uzraudzībā esošajā teritorijā klātbūtnes pazīmes konstatētas. Nosūtāmajā informācijā norāda pēc iespējas precīzāku atrašanās vietu (piem., zemes vienības kadastra Nr., koordinātes), novērojuma datumu, novērotās pazīmes, indivīdu skaitu.

2.pielikums

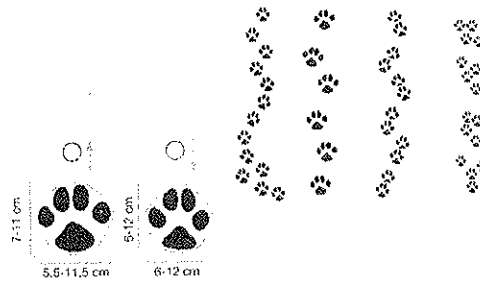
LŪSIS *mācītes puķīti zīmējuma pāris*

Lynx lynx L.

K: Рысь
L: Lušis
I: Ibes
A: Lynx
V: Nordluchs

※ Sažņēnši ies, sāvski saplacināts ķermenis ar garām, masīvām kājām un īsu asti. Ģarums: 80-105 cm, masa: 12-25 kg
 ※ Pirkstmašs. Pēdas platas, apaļas, starp platajiem pirkstiem saistpāves, kas nospiedumus neatstāj. Nagi apt sevīkt. Ejoj vai rikojot pēdu nospiedumi veido laužu tīklu. Sniogā varēki lūši (māte ar ķekāriem) var int oīs aiz oīs, lokot pācru pēdā

※ Māši izteikti vērpšveidīgi: rosnā kāls galis parasti smāķāks. Konsistence samērā cista. Kāsa fekālietes mēra.
 ※ Ģarums – 10-15 cm (Ø 2-3 cm).
 ※ Saturs saiktznāsi ļoti daudz zvēru matu vai putru apavu, kā an krau dāļas.
 ※ Atrodami praktēki tīkri snoga pēriodā, sākojot tāsū pēdu nospiedumiem, jo ekskrementus mēdz rūpīgi aprakt (redzami nēlā uzskāpēt snoga pauguri).
 ※ Izkānēs vienmēr sāpus no pasta vīgām tekām.